

PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA COPIB - NEUROPSICOLOGIA CLÍNICA -

El Col·legi Oficial de Psicologia de les Illes Balears, va aprovar la posada en marxa del PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA COPIB - NEUROPSICOLOGIA CLÍNICA

La supervisió per psicòlegs/ogues experimentats/des és la millor forma d'adquirir i millorar competències professionals. Els països on la Neuropsicologia Clínica ha assolit majors nivells de desenvolupament compten amb sistemes d'acreditació i amb programes de formació que inclouen la supervisió per experts/es que garanteixen la qualitat de la formació especialitzada.

La supervisió requereix habilitats i coneixements diferents dels utilitzats en la pràctica clínica. No tots/es els/les professionals són supervisors/es eficaços. Per ser professional supervisor/a del PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA, cal comptar amb una sèrie de coneixements i desenvolupar determinades habilitats que garanteixen l'activitat de supervisió amb la màxima qualitat.

La decisió de convertir-se en un/a professional supervisor/a és important. Ser-ho, ofereix moltes recompenses però requereix un fort compromís amb l'aprenentatge del psicòleg/oga supervisat/da i una inversió de temps i energia. La supervisió ofereix un nou desafiament per als/a les professionals experimentats/des, quins poden ser els beneficis de ser professional supervisor/a?:

- Obtenir la satisfacció d'ajudar els/les professionals novells en formació a desenvolupar-se com a professionals.
- Els/les supervisors/es, en examinar la seva pròpia pràctica professional i col·laborar amb els/les psicòlegs/ogues supervisats/des tenen també oportunitats d'aprendre.
- Els/les supervisors/es tenen l'oportunitat de millorar la seva pròpia pràctica clínica a través de la reflexió, la col·laboració amb els altres i el desenvolupament professional continu.

A Espanya ja disposam d'un sistema d'Acreditació Professional Nacional desenvolupat pel Consell Nacional de la Psicologia d'Espanya (CNPE), els criteris del qual per obtenir l'acreditació, poden ser consultats en el següent enllaç:

<http://www.acreditaciones.cop.es>

Aquesta acreditació nacional ha complert amb la regulació d'accés inicial per les vies extraordinàries però ens manquen sistemes regulats per a la supervisió de pràctiques de professionals novells, que volen ampliar la seva capacitació o mantenir una formació contínua especialitzada, tal com s'estableixen en els requisits indicats per a l'acreditació per la via ordinària i als quals el present PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA tracta de donar una resposta de qualitat, eficaç i reglada.

Per facilitar la consecució d'aquest requisit, entre altres objectius, el COPIB ha aprovat la posada en marxa del PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA, sent el seu objectiu la posada en marxa d'un sistema regulat de pràctica professional supervisada de qualitat, en les diferents àrees de la psicologia incloses en el sistema d'Acreditació Professional en Psicologia de la CNAP (Comissió Nacional d'Acreditació Professional), en aquest cas per a Neuropsicologia Clínica, garantint el desenvolupament d'una pràctica supervisada d'alta qualitat que impacti en l'atenció a la ciutadania.

A més, es tracta d'un aspecte complementari al sistema d'Acreditació Professional Nacional posat en marxa per la CNAP i en aquest cas de Psicòleg/oga Expert/a en Neuropsicologia Clínica, perquè permet l'accés a pràctica supervisada específica i requerida en aquesta acreditació.

Per poder usar el servei de PRÀCTICA SUPERVISADA s'han de complir una sèrie de requisits i mèrits, tant en la figura de supervisor/a com en la figura del/de la professional que realitza la pràctica supervisada.

REQUISITS D'ACCÉS AL PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA: NEUROPSICOLOGIA CLÍNICA

REQUISITS PER A PROFESSIONALS SUPERVISORS/ES:

Per poder ser supervisor/a de pràctica professional supervisada del COPIB el/la professional interessat/da haurà de complir els següents requisits:

Requisits professionals i col·legials:

- Estar acreditat/da com a Psicòleg/oga Expert/a en Neuropsicologia Clínica per la CNAP i en vigor.
- Estar col·legiat/ada en el Col·legi Oficial de Psicologia de les Illes Balears i estar al corrent de pagament de la quota col·legial.
- No estar inhabilitat/da o suspès/a per a l'exercici de la professió.
- Tenir l'habilitació com a Psicòleg/oga Sanitari/ària per una de les vies en vigor.
 - Estar habilitat com a Psicòleg/oga Sanitari/ària segons el que estableix el número 6 de la disposició addicional setena de la Llei 33/2011, de 4 d'octubre, General de Salut Pública (afegit per la disposició final vuitena de la Llei 3/2014, de 27 de març), i complint els requisits que es varen determinar en el número 2 de la disposició addicional sisena de la Llei 5/2011, de 29 de març, d'Economia Social.
 - Ser Psicòleg/oga Especialista en Psicologia Clínica.
 - Ser Psicòleg/oga Màster en Psicologia General Sanitària.

- Ser titular d'un centre sanitari amb l'oferta assistencial de Psicologia Clínica o Psicologia General Sanitària. En el cas de no ser el/la titular del centre, es requerirà la documentació del centre i l'autorització del/de la Director/a del mateix.
- Ha de tenir una assegurança de responsabilitat civil contractada.

Presentació de la següent documentació a través del correu electrònic del COPIB:

- a. Sol·licitud emplenada i rubricada ANNEX 1.
- b. Documents acreditatius dels mèrits que s'al·leguen.
- c. Declaració jurada del compliment de les competències exigides per al lloc de supervisor/a de pràctica COPIB. ANNEX 2.
- d. En el seu moment, en tot cas després de l'emparellament amb la persona que realitzarà la pràctica supervisada se signarà un document d'acord de compromís per a la realització de la pràctica professional supervisada que estableixi la relació entre la persona supervisora i la persona supervisada, on interessin els punts bàsics del desenvolupament de la pràctica supervisada. ANNEX 3.
- e. Signatura de document de protecció de dades. ANNEX 4.

REQUISITS PER A PROFESSIONALS SUPERVISATS/DES:

Per poder realitzar la pràctica supervisada en el PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA, l'aspirant ha de complir els següents requisits:

Requisits professionals i col·legials:

- Estar col·legiat/ada en el Col·legi Oficial de Psicologia de les Illes Balears (COPIB) i estar al corrent de pagament de la quota col·legial.
- No estar inhabilitat/ada o suspès/a per a l'exercici de la professió.
- Acreditar formació postgraduada específica en l'àrea de la realització de la pràctica supervisada en Neuropsicologia Clínica (500 hores teòriques) reconegudes i/o avalades per la Universitat i/o el Col·legi Oficial de Psicologia, o bé Doctorat/da a l'Àrea.
- Estar treballant com a autònom/a o per compte d'altri, en un centre sanitari amb l'oferta assistencial de Psicologia Clínica o Psicologia General Sanitària. En el cas no ser el/la titular del centre, es requerirà la documentació del centre i l'autorització del/de la director/a del mateix.

Presentació de la següent documentació a través del correu electrònic del COPIB:

- a. Sol·licitud emplenada i rubricada ANNEX 5.
- b. Documents acreditatius dels mèrits que s'al·leguen.
- c. En el seu moment en tot cas després de l'emparellament amb la persona que realitzarà la pràctica supervisada se signarà el document d'acord de compromís

- de la persona supervisada en el qual s'estableixi la relació entre ell/ella i la persona supervisora, on interessin els punts bàsics del desenvolupament de la supervisió. ANNEX 3.
- d. Signatura de document de protecció de dades. ANNEX 4.
 - e. Ha de tenir una assegurança de responsabilitat civil contractada. Es podrà realitzar la pràctica supervisada amb un màxim de 3 supervisors/es, fins a completar les 4.000 hores pràctiques (assimilant 1 any equivalent a 1.000 hores).

CONSIDERACIONS GENERALS PER A LA TRAMITACIÓ

La documentació ha de ser lliurada a la Secretaria del COPIB a través del correu electrònic del COPIB.

Un cop presentada la documentació per l'aspirant a supervisor/a de pràctica o a realitzar pràctica supervisada, el COPIB acurarà el compliment dels requisits professionals, col·legials i administratius que l'afecten a cada figura, comprovant i valorant en el seu cas els documents aportats.

SELECCIÓ DE PROFESSIONALS SUPERVISORS/ES PER AL PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA.

- SOL·LICITUD: Podran sol·licitar participar en el PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA tots/es aquells/es professionals de la psicologia que compleixin els requisits previs assenyalats.
- El COPIB validarà les sol·licituds de Supervisors/es de pràctica professional en el servei de Pràctica Supervisada i tots els documents aportats en cada sol·licitud. Igualment validarà les sol·licituds de realització de Pràctica Supervisada en aquest Programa, després de comprovar el compliment de requisits. El COPIB incorporarà les dades dels/de les sol·licitants i supervisors/es a la plataforma creada per a tal fi i seran els/les propis/pròpies sol·licitants els qui seleccionin el supervisor/a.
- PROCÉS D'EMPARELLAMENT DE SUPERVISORS/ES I SOL·LICITANTS DE PRÀCTICA SUPERVISADA. El/la sol·licitant de Programa de Pràctica Supervisada sol·licitarà a través del correu electrònic del COPIB, fins a un màxim de 3 supervisors/es per ordre de preferència.

RECOMANACIONS PER A LES ACTIVITATS A DESENVOLUPAR EN LA PRÀCTICA SUPERVISADA

Com en totes les àrees de la psicologia, la supervisió implica molt més que oferir informació, consells i escoltar els dubtes del/de la professional en formació. L'objectiu plantejat amb el PROGRAMA DE PRÀCTICA SUPERVISADA s'aconsegueix donant suport, facilitant l'aprenentatge i la formació contínua del/de la professional supervisor/a, fins al grau de millorar el repertori de competències professionals del psicòleg/oga supervisat/ada i l'efectivitat amb els seus usuaris/àries. Segons models implantats en altres països, aquest suport s'ha d'oferir en tres grans àrees:

- Suport clínic, un aspecte fonamental que consisteix a oferir oportunitats per al desenvolupament i creixement professional.
- Suport per al desenvolupament professional consistent a donar la informació necessària per respondre als Què, Qui, Quan, On i Com de diverses àrees de la clínica.
- Suport emocional consistent a proporcionar ànim i facilitar aspectes motivacionals. Les activitats relacionades a continuació són propostes generals com a referències per al seu possible ús.

Activitats de suport clínic (nucli de la supervisió):

- 1) Avaluació inicial de les competències professionals del/la psicòleg/oga supervisat/ada a través d'una entrevista inicial i la valoració d'informes clínics que hagi realitzat.
- 2) Establiment d'objectius realistes per al període de supervisió.
- 3) Reunions temàtiques i assignació de tasques l'objectiu específic de les quals sigui donar suport a la millora del repertori de competències professionals per a la realització de l'avaluació neuropsicològica completa en la qual el/la psicòleg/oga supervisat/ada arribi a utilitzar amb destresa les estratègies i proves de major validesa i fiabilitat per a l'avaluació de les funcions cognitives, l'estat emocional i el comportament.
- 4) Supervisió centrada en el domini de les habilitats socials i terapèutiques per obtenir informació a través de l'entrevista a usuaris/àries (pacients i familiars).
- 5) Interès especial en algunes actuacions clíniques rellevants (ex. entrevistes a pacient amb anosognòsia, a familiars deprimits/des).
- 6) Assignació de tasques per al desenvolupament de competències professionals deficitàries detectades per alguna de les dues parts implicades en la supervisió.
- 7) Reunions temàtiques d'assessorament i assignació de tasques l'objectiu específic de les quals sigui facilitar la iniciativa, creativitat i autonomia del psicòleg/oga supervisat/da.
- 8) Reunions temàtiques i assignació de tasques l'objectiu específic de les quals sigui donar suport a la millora del repertori de competències professionals per a la intervenció neuropsicològica integrada cognició-emoció-comportament, pacient-família-comunitat.

- 9) Planificació conjunta d'algunes actuacions clíniques, si es considera oportú.
- 10) Desenvolupament conjunt d'alguna actuació clínica, si es considera oportú.
- 11) Discussió i reflexió sobre intervencions clíniques determinades.
- 12) Anàlisi de respostes destacables dels/de les usuaris/àries davant d'algunes intervencions realitzades.
- 13) Contactes breus (presencials o no) per a suport en situacions professionals puntuals que ho requereixin.
- 14) Reunions temàtiques i assignació de tasques l'objectiu específic de les quals sigui donar suport a la millora del repertori de competències professionals per a la recerca en neuropsicologia.

Activitats de suport per al desenvolupament professional:

- 1) Proporcionar oportunitats perquè el/la psicòleg/oga supervisat/da desenvolupi les habilitats que necessitarà per continuar aprenent en la seva pràctica clínica: donar suport en la participació en societats professionals, facilitar-los el networking, acudint junts/es a alguna reunió, jornada, congrés amb altres professionals, trobades amb autoritats sociosanitàries, etc.
- 2) Discussió sobre aspectes d'ètica professional.
- 3) Suport mutu per a la preparació de projectes clínics, de recerca, etc.
- 4) Suport mutu en presentacions de resultats davant d'autoritats, premsa, congressos, etc.
- 5) Discussió i suport en sortides laborals, noves àrees d'expansió de la neuropsicologia, etc.
- 6) Suport en l'adequació del CV del/de la psicòleg/oga supervisat/da a un lloc de treball.
- 7) Informes de seguiment periòdic sobre el progrés del/de la psicòleg/oga supervisat/da i preparació per complir els criteris i afrontar una avaluació final, o en qualsevol moment si existeix una incidència.

Activitats de suport emocional:

- 1) Compartir perspectives sobre l'organització i política del propi programa de supervisió.
- 2) Reforçar diferencialment pel creixement del/de la psicòleg/oga supervisat/da en una àrea en particular.
- 3) Facilitar que el/la psicòleg/oga supervisat/da es pugui sincerar amb el/la supervisor/a en moments durs de la seva formació/treball clínic.
- 4) Destinar temps al suport en necessitats que detectin alguna de les dues parts implicades en la supervisió.

AVALUACIÓ DEL PROCÉS DE PRÀCTICA SUPERVISADA

A la finalització de la supervisió del programa, els/les supervisors/es realitzaran una avaluació als/les supervisats/des, per valorar el compliment dels objectius proposats, aportant un informe resum del procés de supervisió i que haurà de ser lliurat a l'administració del COPIB per donar com a conclòs el període de la realització de la pràctica supervisada.

FORMACIÓ PER ALS SUPERVISORS/ES DE PRÀCTICA SUPERVISADA

En general, la figura del/de la professional que supervisa un exercici de pràctica professional, necessita d'habilitats diferents a les requerides per als/les professionals de la psicologia de cada àrea, per la qual cosa el COPIB es reserva el dret d'incloure en el seu programa formatiu, activitats formatives de suport a aquesta acreditació.